

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	9
8.	EKLER.....	23

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2:İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi Tablosu.....	3
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	4
Tablo 5:Pazarlık Usulü İle Kiraya Verilen Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazlar.....	19

KISALTMALAR

BKMYBS	: Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi
EKAP	: Elektronik Kamu Alımları Platformu
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
BAP	: Bilimsel Araştırma Projeleri

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Tesis Kapsamında Yer Alan Kameralı Güvenlik Sistemi Alımlarına İlişkin Tutarların Doğrudan Giderleştirilmesi
2. Adli Davalarda İcra Vekâlet Ücretlerinin İtiraz Süresi Geçtikten Sonra Ödenmesi Nedeniyle İndirim Hakkından Yararlanılmaması
3. Bilimsel Araştırma Projeleri Kapsamında Alınan Taşınırların Proje Bitiminde İade Edilmemesi
4. Üniversitede Birçok Kadroya Tedviren Görevlendirilme Yapılması
5. Bazı Kira Alacakların ve Kiralanan Yerlerin Giderlerinin Takip ve Tahsil Sürecinde Eksiklikler Bulunması
6. Gıda Üretimi ve Satışı Yapan Kantin, Kafeterya ve Restoranların İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarının Bulunmaması
7. Sözleşmeli Akademik Personelden İşsizlik Sigortası Primi Kesilmesi
8. Taşınmazlarda Cins Tashihinin Tamamlanmaması
9. Üniversite Taşınmazlarının Kiraya Verilmesinde Pazarlık Usulünün Kullanılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Marmara Üniversitesi; 16.01.1883 tarihinde Hamidiye Ticaret Mekteb-i Âlisi ismi altında Ticaret ve Ziraat Orman ve Maadin Nezaretine bağlı olarak kurulmuş, 1893 yılında lağvedilmiştir. 15.10.1897 tarihinde Maârif Nezâretine bağlı olarak yeniden açılmış, 1959 yılında ise İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisine dönüştürülmüştür. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun geçici 28'inci maddesi gereğince Yükseköğretim Kurumlarının yeniden teşkilatlanmasını düzenleyen 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 20.07.1982 tarihinde Marmara Üniversitesi adını almıştır. 1983 yılında Üniversite 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'nun 14'üncü maddesi ile yeniden yapılandırılmıştır.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

ilke vçalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Marmara Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 21 fakülte, 1 yüksekokul, 13 enstitü, 4 meslek yüksekokulu ve 39 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	860	48	908
Doçent	448	5	453
Doktor öğretim üyesi	687	18	705
Öğretim görevlisi	285	40	325
Araştırma görevlisi	706	31	737
ÖYP	140	-	140
Toplam	3.126	142	3.268

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	670	718	1.388
Sağlık	216	440	656
Avukatlık	5	3	8
Teknik	152	99	251
Yardımcı	56	45	101
Sözleşmeli	28	182	210
İşçi	746	7	753
Toplam	1.873	1.494	3.367

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 4.999'dur. Ayrıca Üniversitede 68 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan Marmara Üniversitesi, merkezi yönetim bütçe kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

Üniversitenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi Tablosu

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	2.139.198.565,00	2.085.185.473,47	97,47
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	308.549.400,00	294.903.976,75	95,57
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	397.709.268,08	338.917.070,31	85,21
Cari Transferler	265.627.826,83	262.801.653,34	98,93
Sermaye Giderleri	412.584.000,00	218.474.270,58	52,95
Sermaye Transferleri	1.425.000,00	1.425.000,00	100,00
Toplam	3.525.094.059,91	3.201.707.444,45	90,80

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 2.405.482.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 15.07.2023 tarih 32249 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7456 sayılı Kanun'un Geçici 1'inci maddesi uyarınca 1.119.612.059,91 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 3.525.094.059,91 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %90,80'i olan 3.201.707.444,45 TL kullanılmıştır.

2023 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 3.201.707.444,45 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %90,80'i kullanılmıştır. Personel giderlerinde 2.139.198.565,00 TL ödeneğin 2.085.185.473,47 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 308.549.400,00 TL ödeneğin 294.903.976,75 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 397.709.268,08 TL ödeneğin 338.917.070,31 TL'si, cari transferlerde 265.627.826,83 TL ödeneğin 262.801.653,34 TL'si, sermaye giderlerinde 412.584.000,00 TL ödeneğin 218.474.270,58 TL'si, sermaye transferlerinde 1.425.000,00 TL ödeneğin 1.425.000,00 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma Ajansı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 79.844.731,79 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	93.492.000,00	152.575.101,26	163,20
Alınan Bağış ve Yardımlar	2.236.588.000,00	2.928.669.716,47	130,90
Sermaye Gelirleri	-	-	-
Diğer Gelirler	75.402.000,00	110.034.504,55	145,90
Toplam	2.405.482.000,00	3.191.279.322,28	132,60
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	0	2.880.885,52	
Net Toplam	2.405.482.000,00	3.188.398.436,76	132,54

2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 2.405.482.000,00 TL olup Üniversitenin yıl sonunda net bütçe geliri 3.188.398.436,76 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 3.620.561.455,43 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 2.880.885,52 TL ve faaliyet gideri 3.448.760.010,91 TL olan Üniversite, 2023 yılını 168.920.559,00 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Enflasyon düzeltilmesine ilişkin işlemler, Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yapılmakta olup Üniversitenin bu konuda herhangi bir müdahalesi bulunmamaktadır. Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer alan enflasyon düzeltilmesi değeri Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından sistem üzerinden 0,00 TL belirlendiğinden tutar 0,00 TL olarak görünmektedir.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

- Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 169.762.500,00 TL, gider toplamı 167.522.660,00 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 2.239.840,00 TL kâr ile tamamlanmıştır.

- Sosyal Tesisin 2023 yılı gelir toplamı 6.270.188,66 TL, gider toplamı 4.172.466,05 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 2.097.722,61 TL kâr ile tamamlanmıştır.

- 26.11.2013 tarih ve 2013/659 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile kurulan Marmara Üniversitesi Teknopark AŞ'nin de ortağıdır. Şirket ortağı olarak %55 hisseye sahip olup hisse payı 250.516,60 TL'dir.

- 7412 sayılı İstanbul Finans Merkezi Kanunu'na dayanılarak kurulan İstanbul Finans ve Teknoloji Üssü AŞ'de de 180 adet pay bedeli karşılığı 1.777.777,78 TL tutarında ortaklığı bulunmakta olup ortaklık payının 1.425.000,00 TL'si 2023 yılında ödenmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,

- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmıştır.

Kontrol Faaliyeti Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu İdaresinin ön mali kontrol yönergesi, mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 10 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 6’sı doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Marmara Üniversitesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Tesis Kapsamında Yer Alan Kameralı Güvenlik Sistemi Alımlarına İlişkin Tutarların Doğrudan Giderleştirilmesi

Üniversite tarafından 2023 yılında alımı yapılan kameralı güvenlik sistemlerine ilişkin harcamaların ilgili tesisler hesabında alınarak yıllar itibarıyla amortismanına tabi tutulması gerekirken, doğrudan gider kaydedildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabının niteliğini düzenleyen 177'inci maddesinde; bu hesabın, kamu idarelerinin faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan büro makine ve cihazları hariç her türlü makine, tesis ve cihazları ile bunların eklentileri ve yükleme, boşaltma, aktarma makine ve gereçlerinin izlenmesi için kullanılacağı düzenlenmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesine göre; tesis, bir makine veya cihazın ürettiği enerjiyi, sesi, görüntüyü ve benzerini ileten, dağıtan veya bir makine veya cihazın gördüğü işi uzağa taşıyan ya da uzaktaki verileri toplayan, kaydeden makine veya cihazlar arasındaki düzeni sağlayan, birbiriyle entegre makine ve cihazlardan oluşan, gerektiğinde başka yere taşınabilen ve kullanılamaz hale gelene kadar sanal ambar kayıtlarında takip edilen, çeşitleri ile kod numaraları Taşınır Kod Listesinin (B) bölümü 253 hesap detayında yer alan sistemleri ifade etmektedir.

31.12.2014 tarih ve 29222 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Taşınır Mal Kapsamındaki Tesisler ve Detay Kodlarına ilişkin 39 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği’nin “Taşınır Mal Kapsamındaki Tesislerin Kaydedileceği Taşınır Detay Kodları” başlıklı 5’inci maddesinin (c) bendinde; kamu binalarında kurulu bulunan kameralı güvenlik sistemleri, personel ve ziyaretçi için turnikeli kameralı geçiş sistemleri ile balıkçı gemileri, uçak ve tırların takibi için kurulan uydulu takip sistemleri ve uluslararası su yolu gemi trafiği yönetim sistemlerinin 253.01.03 Görüntüleme, Bilgi Toplama ve Takip Sistemleri hesap koduna kaydedilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; Tebliğ’de sayılan ve tesis niteliğinde olan taşınırların 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabında aktifleştirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Denetimlerde; 1.403.726,94 TL tutarındaki kameralı güvenlik sistemlerine ilişkin harcamanın 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabına kaydedilmeyip doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir. Bu hatalı kayıt neticesinde; bilançoda 253 No’lu ve 257 No’lu Hesapların toplamda 1.403.726,94 TL eksik, faaliyet sonuçları tablosunda yer alan 630 Giderler Hesabı da aktifleştirilen varlığın değeri ile ayrılacak olan amortisman tutarı arasındaki fark kadar fazla görünmesine neden olmuştur.

Kamu İdaresi cevabında, alımların Demirbaşlar Hesabı’na kaydının yapılması suretiyle tespit edilen hususa ilişkin düzeltmenin yapıldığı ifade edilmiştir. Ancak, kameralı güvenlik sistemi alımlarına ilişkin tutarların tespitinde de yer aldığı üzere Demirbaşlar Hesabı’na değil 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı’na kaydedilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresinin, mali tablolarının yanıltıcı bilgi vermesini önlemek amacıyla, tesis kapsamında değerlendirilen kameralı güvenlik sistemlerine ilişkin harcamaların 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabına kaydedilmesi ve mevzuatta öngörüldüğü oranda amortisman tabi tutulması gerekmektedir.

BULGU 2: Adli Davalarda İcra Vekâlet Ücretlerinin İtiraz Süresi Geçtikten Sonra Ödenmesi Nedeniyle İndirim Hakkından Yararlanılmaması

Üniversite aleyhine sonuçlanan adli davalar için tahakkuk ettirilen icra vekâlet ücretleri zamanında ödenmediği için indirim hakkından yararlanılmadığı tespit edilmiştir.

31.12.2014 tarih ve 29222 sayılı “Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi’nin “Konu ve kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde; mahkemelerde, tüm hukuki yardımlarda, taraflar arasındaki uyuşmazlığı sonlandıran her türlü merci kararlarında ve ayrıca kanun gereği mahkemelerce karşı tarafa yükletilmesi gereken avukatlık ücretinin tayin ve takdirinde, Avukatlık Kanunu ve işbu tarife hükümlerinin uygulanacağı,

“İcra ve iflas müdürlükleri ile icra mahkemelerinde ücret” başlıklı 11’inci maddesinin dördüncü fıkrasında ise borçlunun itiraz süresi içinde borcunu ödemesi halinde tarifeye göre belirlenecek ücretin dörtte üçünün takdir edileceği,

düzenlemeleri bulunmaktadır.

2023 yılına ait Üniversite aleyhine sonuçlanan davalar bu kapsamda incelenmiş olup söz konusu icra vekâlet ücretlerinden bazılarının 7 günlük itiraz süresinden sonra ödenmesi nedeniyle, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde belirtilen indirim hakkından yararlanılmadığı anlaşılmıştır.

Kamu idaresi cevabında, üniversite tarafından karşı tarafa ödenecek borç,vekalet ve yargılama giderlerinin ödenmesinin Hukuk Müşavirliği sistemine kayıt edildiği tarih ve sayıya göre sıraya alındığı ifade edilmektedir.

Sonuç olarak; Hukuk Müşavirliği tarafından kesin icra hesap kapağı ile birlikte muhasebe birimine yazılan ödeme yazılarında, ödeme için tarih de zikredilerek bu ayrıntının belirtilmesi ve böylece indirim hakkından yararlanılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Bilimsel Araştırma Projeleri Kapsamında Alınan Taşınırların Proje Bitiminde İade Edilmemesi

Bilimsel araştırma projeleri kapsamında alınan ve proje yürütücülerine teslim edilen taşınırların, proje tamamlanmasına rağmen iade edilmediği ve proje yürütücülerini tarafından kullanımına devam edildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 48’inci maddesinde; kamu idarelerinin, taşınırların yönetimi, kaydı, muhafazası ve kullanımından sorumlu olduğu, idarelere ait malların edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemlerinin mevzuatında öngörülen kurallar dahilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılacağı, bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan,

malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenlerin sorumlu olduğu ifade edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sorumluluk" başlıklı 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasında; kamu idarelerine ait taşınırların muhafazası ile görevli olan veya kendilerine kullanılmak üzere taşınır teslim edilen kamu görevlilerinin, bu taşınırları en iyi şekilde muhafaza etmek, gerekli bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak, veriliş amacına uygun bir şekilde kullanmak ve görevin sona ermesi veya görevden ayrılma halinde iade etmek zorunda olduğu belirtilmiştir.

Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik'in "Muhasebeleştirme işlemleri ve belgeleri" başlıklı 15'inci maddesinde; satın alınan taşınır malların, Taşınır Mal Yönetmeliği gereğince taşınır işlem fişi düzenlenerek yükseköğretim kurumunun envanter kayıtlarına alınacağı, bu kapsamda edinilen dayanıklı taşınırların, bunları kullanacak proje yürütücüsüne ya da belirleyeceği kişiye taşınır teslim belgesi ile teslim edileceği, tüketime yönelik mal ve malzemelerin ise taşınır işlem fişi düzenlenerek doğrudan proje yürütücüsünün kullanımına verileceği ifade edilmiştir.

Marmara Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesi'nin "Genel hükümler" başlıklı 27'nci maddesinde; projeler için BAP Koordinasyon Birimince sağlanan makine, teçhizat ve donanımların mülkiyetinin Birime ait olduğu, söz konusu makine, teçhizat ve donanımların, ilgili proje tamamlanıncaya kadar proje yürütücülerinin kontrol ve kullanımında olduğu, bunların korunmasından, bakım ve onarımından proje yürütücülerinin sorumlu olduğu, tamamlanan projelere ait, özellik arz eden makine ve teçhizatların ise ihtiyaç duyan üniversite araştırmacılarının kullanımına açık olduğu, BAP Komisyonunun bu tür makine ve teçhizatlarla ilgili olarak ortak bir alanda kullanıma sunulmaları, başka projelerde kullanılmak üzere geri alınmaları veya gerekli göreceği diğer tasarruflarda bulunmaya yetkili olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan madde metinlerinden anlaşılacağı üzere, kendisine taşınır teslim belgesiyle taşınır teslimi yapılmış olan proje yürütücülerinin ya da bunlar tarafından belirlenen kişilerin, kullanımında olan taşınırları proje süresince, veriliş amacına uygun bir şekilde kullanma ve görevin sona ermesini müteakiben iade etme sorumlulukları açıkça düzenlenmiştir. Söz konusu taşınırların proje bitiminde iade edilmemesi ve kişisel amaçlar için kullanımına devam edilmesi, taşınırların "veriliş amacına uygun" kullanılma sorumluluğunun artık yerine getirilmediği anlamına gelmektedir. Çünkü söz konusu taşınırlar, belirli bir projenin

yürütülmesi amacıyla hizmet etmek için edinilmiş, üniversite envanterine kaydedilmiş ve proje süresi boyunca kullanılmak üzere, proje yürütmekle görevli kişilere “geçici” olarak teslim edilmiştir.

Denetimlerde, projeler kapsamında satın alınan taşınırların, projeler tamamlanmasına rağmen ortak kullanım alanına devredilmediği ve ihtiyacı olan araştırmacıların kullanımına açılmadığı tespit edilmiştir. Projelerin tamamlanmasının ardından proje kapsamında alınan taşınırların, proje yürütücüleri tarafından kullanılmaya devam edilmesi, projelerde; kişisel kullanıma uygun ve tekrar eden taşınır alımları yapılmasına neden olmaktadır. Kamu kaynaklarının bu şekilde kullanılması; verimlilik ve tutumluluk ilkesiyle çelişmekte, savurganlığa ve verimsizliğe yol açmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, konu hakkında tüm birimlerin yazı ile bilgilendirildiği, gerekli takibin yapılacağı ve hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; kaynakların kullanımında verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre hareket edilebilmesi için bilimsel araştırma projeleri kapsamında alınan taşınırların, projenin tamamlanmasıyla iade edilmesi ve ihtiyacı olan araştırmacıların kullanımına açılması gerekmektedir.

BULGU 4: Üniversitede Birçok Kadroya Tedviren Görevlendirilme Yapılması

Üniversitede enstitü sekreteri, fakülte sekreteri, yüksekokul sekreteri, şube müdürü, büro şefi ve yurt müdürü olmak üzere toplamda 11 dolu idari kadroya tedviren (geçici olarak) görevlendirme yapıldığı tespit edilmiştir.

Devlet memurlarına uygulanacak genel kanun niteliğinde olan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda ve bu Kanun’un kapsamı dışında kalan diğer kamu görevlilerinin kendi özel kanunlarında tedviren görevlendirme şeklinde bir görevlendirme usulü bulunmamaktadır. İdare hukukunda kanunilik ilkesi esas olduğundan, Danıştay 1’inci Dairesinin E.1993/258 K.1993/240 kararı da tedviren görevlendirmenin yasal dayanağının olmadığı yönündedir.

Yalnızca 99 seri No.lu Devlet Memurları Tebliğinde “...asilde aranan şartlara sahip vekil memur bulunmadığı takdirde, hizmetin aksamadan yürütülebilmesi bakımından herhangi bir şekilde boşalmış veya boş bulunan bir görevin öncelikle varsa yardımcılarını yoksa asilde aranan şartlara en yakın personel tarafından tedviren gördürülmesi mümkün görülmektedir.” denilmek sureti ile tedvirden bahsedilmiştir.

Tebliğ'den anlaşılacağı üzere bir kadroya “tedviren” atama yapılması, asilde aranan koşullara sahip vekil kamu görevlisi bulunmadığı hallerde başvuru ve boş olan kadrolar için kullanılması mümkün olan bir görevlendirme usulüdür. Vekâletten farklı olarak tedviren görevlendirme olarak adlandırılan bu usul, bir kamu hizmetini asaleten yürütmekle yükümlü olan kamu görevlisinin çeşitli sebeplerle bu görevini ifa edemediği ve asilde aranan koşullara sahip vekil kamu görevlisi de bulunmadığı hallerde; kamu hizmetinin sürekliliği ilkesi gereği, asaleten atama veya vekâleten görevlendirme yapıncaya kadar, asilde aranan niteliklere en yakın personeller arasından yapılan geçici bir görevlendirme olarak görülmelidir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 13'üncü maddesinin b/4 bendinde rektörün görev ve yetkileri arasında “Gerekli gördüğü hallerde üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerde görevli öğretim elemanlarının ve diğer personelin görev yerlerini değiştirmek veya bunlara yeni görevler vermek.” sayılmış olup; bu madde uyarınca yapılan görevlendirmeler de vekâleten görevlendirme olmayıp geçici niteliktedir. Belirtilen madde hükmü boş ve dolu kadrolar için çok sık uygulanarak vekâleten atanmanın yerine geçen bir uygulamaya dönüştürülmüştür.

Tebliğe aykırı olarak dolu kadroya yapılan tedviren görevlendirme uygulaması ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 13'üncü maddesinin b/4 bendinin çok yaygın kullanılması; aynı kadro birden fazla personel tarafından işgal edildiğinden bazı personelin atılmasına, dolayısıyla insan kaynağından verimli şekilde faydalanılamamasına yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında boş şube müdürü ve yurt müdürü kadrolarına asaleten atama yapılmasında yaşanan gecikmelerden dolayı hizmet akışında aksaklık yaşanmaması amacıyla vekaleten ve tedviren görevlendirmeler yapıldığı; enstitü sekreteri, fakülte sekreteri ve yüksekokul sekreteri kadrolarına ise asilde aranan şartları sağlayan personel bulunmaması durumunda tedviren görevlendirme yapıldığı ifade edilmektedir.

Kamu idaresinin cevabında hizmet sunumunda aksaklık yaşanmaması ve asilde aranan şartları sağlayan personel bulunmaması nedeniyle tedviren görevlendirmeler yapıldığı ifade edilmesine rağmen, insan kaynaklarının verimli kullanılması ve tedviren görevlendirmelerin geçici mahiyette bir uygulama olması gerektiği değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak; yapılan uygulama özellikle harcama yetkisini kullanmak bakımından hukuki sonuçları da olabilecek bir yetki karmaşasına sebep olabileceği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Bazı Kira Alacakların ve Kiralanan Yerlerin Giderlerinin Takip ve Tahsil Sürecinde Eksiklikler Bulunması

Üniversitenin kiraya verilen taşınmazlarıyla ilgili yapılan incelemede; kira, elektrik ve su bedeli tahsil edilemeyen kiracıların olduğu görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Müteahhit veya müşterinin sözleşmenin bozulmasına neden olması" başlıklı 62'nci maddesinde; sözleşme yapıldıktan sonra 63'üncü maddede yazılı hükümler dışında müteahhit veya müşterinin taahhüdünden vazgeçmesi veya taahhüdünü, şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi üzerine, idarenin en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi halinde, kesin teminatın gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedilerek hesabın genel hükümlere göre tasfiye edileceği ve gelir kaydedilen kesin teminatın da, müteahhidin veya müşterinin borcuna mahsup edilemeyeceği belirtilmiştir.

Kira sözleşmelerinde; "Bu sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik Hükümleri uygulanır." hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetimde, Üniversitenin 2023 yılı sonu itibarıyla, 12 kiracıdan (42 adet işyeri) 2.835.558,71 TL kira alacağı; 9 kiracıdan (30 adet işyeri) ise toplam 146.733,42 TL elektrik ve su gideri alacağı bulunduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir. Ancak, bulgu konusu hususa yönelik olarak tahsilatı yapılmayan ve hukuk birimince icra takibi yapılmamış olan alacaklar bulunmamaktadır.

Üniversitenin; gecikmiş kira, elektrik ve su alacaklarından oluşan toplam 2.982.292,13 TL tutarındaki alacağın tahsilat sürecinin hızlandırılması, tahliye süreci işletilmiş olan alacaklar açısından da kanun ve sözleşme hükümlerine uygun hareket edilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Gıda Üretimi ve Satışı Yapan Kantin, Kafeterya ve Restoranların İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarının Bulunmaması

Üniversite tarafından kiraya verilen ve kantin, kafeterya ve restoran olarak faaliyet gösteren taşınmazların işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bulunmadığı tespit edilmiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde; yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı, işyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmayacağı, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı hüküm altına alınmıştır.

Üniversitenin kiralama ihalelerine ilişkin düzenlenen Özel Şartlar Şartnamesinde; işletmecilerin gıda üretimi ve satışı yapılan işletmeler ile ilgili tüm kanun, yönetmelik, tebliğ ve genelgelerde yer verilen yükümlülükleri yerine getireceği düzenlemesi bulunmaktadır.

Kiraya verilen taşınmazlar incelendiğinde toplam 26 adet kantin, kafeterya ve restoranın faaliyet gösterdiği ancak hiçbirinin ilgili belediyeden faaliyet konularına göre işyeri açma ve çalışma ruhsatı almadıkları görülmüştür.

Kamu idaresince toplam 26 adet kantin, kafeterya ve restoranttan 11 adedinin ruhsat işlemlerinin tamamlanmış olduğu ve kalan 15 adedi için de çalışmaların devam etmekte olduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; gıda üretimi ve satışı yapan işletmecilerin işyeri açma ve çalıştırma ruhsatlarının bulunması mevzuat gereği olup Üniversite tarafında bu hususun kontrol ve takibinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 7: Sözleşmeli Akademik Personelden İşsizlik Sigortası Primi Kesilmesi

Üniversitede istihdam edilen sözleşmeli yabancı uyruklu 66 akademik personel adına işsizlik sigortası primi kesintisi yapıldığı görülmüştür.

2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun "Yabancı uyruklu öğretim elemanları" başlıklı 34'üncü maddesinde, yükseköğretim kurumlarında sözleşme ile yabancı uyruklu öğretim elemanlarının hangi şartlarla çalıştırılabileceği düzenlenmiştir.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun "İşsizlik sigortasının amaç ve kapsamı ile yetkili, görevli ve sorumlu kuruluşlar" başlıklı 46'ncı maddesinin ikinci fıkrasında; Kanun kapsamında yer alan sigortalılar sayılmış, üçüncü fıkrasında ise Kanun kapsamına dahil olmayan çalışanlar belirtilmiştir. Buna göre, 2547 sayılı Kanun ile 2914 sayılı Yüksek Öğretim

Personel Kanunu'na göre sözleşmeli personel statüsünde istihdam edilenler 4447 sayılı Kanun kapsamına dâhil değildir.

Denetimlerde, Üniversitede sözleşmeli akademik personel statüsünde görev yapan akademik personeller için işsizlik sigortası kesintisi yapıldığı ve Sosyal Güvenlik Kurumuna aktarıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin 01/11/2023 tarihinden itibaren ileriye dönük olarak yapıldığı belirtilmiştir. Ancak, bulgu konusu hususa yönelik, 01/11/2023 tarihinden öncesine ilişkin olarak da gerekli işlemin yapılması gerekmektedir.

BULGU 8: Taşınmazlarda Cins Tashihiinin Tamamlanmaması

Üniversitedeki taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları birbirinden farklı olmasına rağmen cins tashihi işlemlerinin tamamlanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının, mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "Cins tashihihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesine göre, kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, fiili kullanım durumları esas alınarak tapu kayıtlarında cins tashihihlerinin yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekilleri ile kayıtlarda belirtilen cinslerinin birbirine uygun olmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ifade edilmiştir.

Cins tashihihinin yapılmaması Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekillerinin tam olarak anlaşılmasına neden olduğundan gerekli düzeltme işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: Üniversite Taşınmazlarının Kiraya Verilmesinde Pazarlık Usulünün Kullanılması

Üniversite mülkiyetindeki bazı taşınmazların, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51'inci maddesinin (g) bendi kapsamında pazarlık usulü ile kiraya verildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 1'nci maddesinde;

“Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.” denilmekte olup aynı Kanun'un 2'nci maddesinde;

“Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.”

36'ncı maddesinde ise; *“Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulü esastır.”*

hükümleri mevcuttur.

Yukarıdaki Kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının, Kanun'un temel ilke ve prensiplerinden olduğu ve bu ilke ve prensibin gereği olarak, Kanun'un 36'ncı maddesi hükmünde yer alan kapalı teklif usulünün “esas” usul, diğer usullerin ise belirli şartlar dâhilinde uygulanacak istisnai usuller mahiyetinde olduğu anlaşılmaktadır.

Anılan Kanun'un istisnai yöntem olarak düzenlediği “Pazarlık usulü ile yapılacak işler” başlıklı 51'inci maddesinin (g) bendinde ise *“Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi...”* işlerine ait ihalelerin pazarlık usulü ile yapılabileceği belirtilmiştir.

Söz konusu Kanun'un “Kapsam” başlıklı 1'inci maddesinde; özel bütçeli idarelerin alım, satım, yapım, kira, hizmet, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'daki yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmişse de, 51'inci maddenin (g) bendinde sayma suretiyle “Devletin özel mülkiyetindeki” ve “Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki

yerler” denilerek “Hazine” kavramı ifade edilmiş olup üniversitelerin özel mülkiyetindeki yerler madde kapsamı dışında tutulmuştur. Nitekim Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik’te hazine kavramı “Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri açısından Devlet tüzel kişiliğinin adını ifade eder” şeklinde tanımlanmış olup Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler Hazine taşınmazı olarak ifade edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinde üniversite; “Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur.” şeklinde tanımlanmış olup üniversitenin Devlet tüzel kişiliğinden ayrı bir tüzel kişiliğinin olduğu belirtilmiştir.

Diğer taraftan yasa koyucu, Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında ifadesinin, özel bütçeli idarelerden olan üniversiteleri içermediğini zımni bir şekilde Kanun’da belli etmiştir. Bilindiği üzere, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun “Ecrimisil ve tahliye” başlıklı 75’inci maddesinin kapsamı “Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları” iken; bu ifadenin devamına 21.03.2018 tarihli ve 7103 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 26’ncı maddesiyle “özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar” ibaresi eklenmiş, böylelikle Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz mallarının kapsamına özel bütçeli idarelerden olan üniversitelere ait taşınmazların dâhil olmadığı açıklığa kavuşturulmuştur. Dolayısıyla, Kanun’un 51/g bendinde zikredilen Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlar emsal gösterilerek üniversite taşınmazlarının bu madde kapsamında pazarlıkla kiraya verilmesinin önü kapanmıştır.

Söz konusu hükümler dolayısıyla Üniversitenin mülkiyetindeki taşınmazlar Devletin mülkiyetindeki taşınmazlardan ayrı bir anlam ifade etmektedir.

Üniversite tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 51’inci maddesinin (g) bendi kapsamında pazarlık usulü ile kiraya verilen taşınmazlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5:Pazarlık Usulü İle Kiraya Verilen Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazlar

Nevisi	Kiralanan Yer
--------	---------------

Kantin	Atatürk Eğitim Fakültesi D-Blok
Kantin	Fen Edebiyat Fakültesi
Kantin	Nörolojik Bilimler Ve Gastroenteroloji Enstitüsü Civarı
Kantin	Mühendislik Fakültesi Teknoloji Fakültesi
Kantin	Yabancı Diller Yüksekokulu
Kantin	Teknoloji Fakültesi
Kantin	Atatürk Eğitim Fakültesi Ana Bina
Medikal Malzeme Satış Yeri	Diş Hekimliği Fakültesi
Kantin	Sağlık Bilimleri Fakültesi
Kırtasiye / Fotokopi Merkezi	Recep Tayyip Erdoğan Külliyesi Mühendislik Fakültesi Dekanlık (M1) Binası
Kırtasiye / Fotokopi Merkezi	Çarşı Alanı
Büfe	Ana Kapı Otobüs Durağı Yanı
Kırtasiye / Fotokopi Merkezi	Bağlarbaşı Yerleşkesi İlahiyat Fakültesi
Kantin	İlahiyat Fakültesi Okuma Binası
Restoran / Kafeterya	Göztepe Yerleşkesi Konukevi Altı
Kantin	Göztepe Yerleşkesi Prof.Dr. Orhan Oğuz Kütüphanesi
Kitaplı Kahve	İlahiyat Fakültesi Tatbikat Cami Altı
Restoran / Kafeterya	Hukuk Fakültesi Ve İletişim Fakültesi 5. Kat Ortak Teras A-B Blok
Otopark	İlahiyat Fakültesi M Tatbikat Cami Altı
Kantin	İşletme Fakültesi C-Blok
Kantin	Basketbol Sahası Bitişiği

Kantin	Diş Hekimliği Fakültesi
Kantin	Öğrenci Merkezi Zemin Kat D-1
Kantin	Eczacılık Fakültesi
Kantin	Başbüyük Sağlık Yerleşkesi Diş Hekimliği Fakültesi
Kantin	Acıbadem Yerleşkesi Güzel Sanatlar Fakültesi
Kırtasiye / Fotokopi Merkezi	Başbüyük Sağlık Yerleşkesi Tıp Fakültesi
Kantin	Başbüyük Sağlık Yerleşkesi Tıp Fakültesi
Kantin	İletişim Fakültesi A-Blok
Kantin	Hukuk Fakültesi B-Blok
Daire	Hızırbey Caddesi, Küme Sokak, No: 20/2, Göztepe/Kadıköy Adresinde Bulunan 90 M ² Daire

Tüm bu nedenlerle, pazarlık usulü ancak Devletin özel mülkiyetinde ya da hüküm ve tasarrufunda olan taşınır ve taşınmaz mallar için uygulanabilecektir. Bu durumda Üniversitenin mülkiyetinde olup kiraya verilen 31 adet taşınmaz için pazarlık usulünün uygulanması mümkün değildir.

Kamu idaresi bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ifade edilmiştir.

Yukarıdaki tabloda yer alan taşınmaz kiralama işlemlerinin Devlet İhale Kanunu'nda belirtilen kapalı teklif veya açık teklif usulleriyle yapılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Taşınmazlarda Cins Tashihinin Tamamlanmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Taşınmazların cins tahsislerinin kısmen/tamamen yerine getirilmediği görüldüğünden ilgili husus yeniden bulgu konusu yapılmıştır. Sayıştay denetim raporu 14. bulgu sırasında yer almaktadır.
Gıda Üretimi ve Satışı Yapan Kantin, Kafeterya ve Restoranların İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarının Bulunmaması	2022	Kısmen Yerine Getirildi	İşyeri ruhsat işlemlerinin kısmen yerine getirilmediği görüldüğünden ilgili husus yeniden bulgu konusu yapılmıştır. Sayıştay denetim raporu 12. bulgu sırasında yer almaktadır.
Adli Davalarda İcra Vekâlet Ücretlerinin İtiraz Süresi Sonunda Ödenerek İndirim Hakkından Yararlanılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	İdare tarafından indirim hakkından yararlanılmadığı görüldüğünden ilgili husus yeniden bulgu konusu yapılmıştır. Sayıştay denetim

			raporu 2. bulgu sırasında yer almaktadır.
--	--	--	---